

УДК 7.04.

**ПРИКЛАДИ ВИКОРИСТАННЯ ЗРАЗКІВ КЛАСИЧНОГО МИСТЕЦТВА
В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ
СПЕЦІАЛІСТІВ ХУДОЖНЬОГО НАПРЯМКУ**

Портнов Д. В.

*старший викладач кафедри дизайну Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова, член Національної спілки художників України,
м. Миколаїв, Україна
Email: dmitrijportnov33@gmail.com*

Анотація. В контексті взаємодії з античною культурою та мистецтвом розглянуто історичний вектор розвитку європейської та світової цивілізації.

Доведено доцільність використання античних артефактів, зразків мистецтва епохи Ренесансу та Класицизму на прикладі учбової програми з базових дисциплін кафедри дизайну НУК ім. адм. Макарова. Зроблені загальні висновки щодо використання зразків класичного мистецтва в системі сучасної художньої освіти.

Ключові слова: античність, цивілізація, відродження, мистецтво, культура, суспільство.

Певні народи завдяки своїм матеріальним та культурним досягненням назавжди залишилися в історії людства. Існування окремих етносів мало цивілізаційне значення для світу.

Так, кілька тисячоліть тому у середземноморському регіоні Європи відбулось об'єднання народів під знаком єдиної культури. Цей історичний період прийнято називати греко-римською цивілізацією епохи античності.

Греція та Рим були осередками матеріального та духовного прогресу тодішнього світу. За часи свого існування, вони мали найбільшу в світі кількість вчених, літераторів, філософів, художників, державних діячів, імена яких залишилися в історії.

Класична культура греків та римлян в цей період історії, пережила свій справжній розквіт. Зразки мистецтва античності (архітектура, скульптура, монументальне та декоративне мистецтво) назавжди увійшли до скарбниці світових пам'яток історії та культури. На жаль, в історії світу часи занепаду мистецтва, культури також мали своє місце.

Після розпаду Римської Імперії, антична культура на довгі роки втратила своє значення для суспільства. Фактично вона була забута. У часи епохи Відродження, коли увага до античного мистецтва набула нового дихання, більшість артефактів давньої Греції та Риму знову стали відкритими для вивчення. Творіння майстрів античного світу були остаточно визначені як довершені зразки мистецтва. Археологічні знахідки поповнили приватні та муніципальні колекції, а їх копії стали навчальними посібниками в художніх майстернях та освітніх закладах.

Натурна робота з античними зразками в стінах музеїв та учбових аудиторій вже довгий час є невід'ємною частиною сучасної фахової підготовки спеціалістів художнього напрямку: архітекторів, художників, дизайнерів.

Навчальна програма для базових дисциплін (кафедри дизайну, НУК ім. адм. Макарова) також передбачає використання в учбовому процесі зразків мистецтва світового рівня, де копії майстрів античності займають своє почесне місце. Студенти кафедри дизайну зустрічаються з «антиками» з перших завдань свого навчання в університеті. Рисунок та живопис античної капітелі (доричного та іонічного ордерів) є одними з основних завдань першого семестру. У другій половині року також виконуються завдання з фрагментами античних рослинних орнаментів, за допомогою яких складаються композиційні просторові натюрморти. Метою цих

завдань, є оволодіння конструктивною будовою форм, законами перспективи, практичними навичками моделювання об'ємів тоном або кольором. Гармонійні пропорції античних форм сприяють кращому засвоєнню учбового матеріалу.

Другий курс навчання розпочинається з вивчення складових фрагментів обличчя (використовуються гіпсові фрагменти голови Давида /Мікеланджело/ та голова Екорше, роботи Гудона), де приділяється особлива увага формуванню конструкції голови людини. Всі наступні учбові постановки на другому і третьому курсах виконуються на основі античних копій-бюстів Аполлона, Геракла, Лаокоона, Сократа, Сенеки, Цезаря та інших. Пластична виразність, тонкі узагальнення, відбір форм, саме ці якості у роботах майстрів мистецтва ретельно вивчаються студентами в процесі виконання завдань.

На останньому курсі учбова робота націлена на вивчення анатомії, конструкції, пластики тіла людини (з античних зразків використовується торс Бельведерського, фігура Венери Мілоської, Екорше). Головною метою цих завдань є засвоєння пластико-анатомічних особливостей тіла людини, вміння зображувати його в ракурсах під різним кутом зору. Робота з гіпсовими зразками завжди відбувається паралельно з натурними постановками. Тільки завдяки такому поєднанню завдань можна досягти необхідного результату.

Таким чином можна зробити висновок, що використання в навчальному процесі зразків класичного мистецтва – це загальновизнаний практичний прийом в системі сучасної художньої освіти. Спираючись на зразки мистецтва античності, на роботи майстрів Ренесансу та Класицизму сучасна класична школа демонструє вірність своїм традиціям та ідеалам, які пройшли крізь віки. Школа реалістичного мистецтва, яка зародилася кілька тисячоліть тому та досягла надзвичайних результатів у відображенні людини та оточуючого її світу, продовжує свій розвиток сьогодні, не втрачаючи свого значення.

Наша цивілізація продовжує своє існування незважаючи на численні війни та катастрофи. Наявність сучасних збройних конфліктів постійно нагадує нам про крихкість та недосконалість нашого світу, який ми ризикуємо втратити. Загальні причини війн залишаються незмінними: це завжди боротьба за інтереси, за прагнення одних народів контролювати інші народи, за ресурси та території. Війни античного світу мало чим відрізняються від війн сучасних, тільки оснащенням та видами зброї. Війна, що розв'язана сьогодні сусідньою державою на території нашої країни має схожий мотив. Тому вихід існує лише один – це відсіч агресора та захист своїх кордонів.

EXAMPLES OF THE USE OF SAMPLES OF ANCIENT ART IN THE PROFESSIONAL TRAINING SYSTEM OF ART SPECIALISTS (BASED ON THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE BASIC DISCIPLINES OF THE DEPARTMENT OF DESIGN OF THE MAKAROV NATIONAL UNIVERSITY)

Dmytro Volodymyrovych Portnov, senior lecturer at the Design Department of Admiral Makarov National Shipbuilding University, member of the National Union of Artists of Ukraine., Ukraine, Mykolaiv. Email: dmitrijportnov33@gmail.com

Abstract. In the context of interaction with ancient culture and art, the historical vector of the development of European and world civilization is considered. The expediency of using ancient artifacts, examples of art from the Renaissance and Classicism eras is proven on the example of the curriculum of the basic disciplines of the Department of Design of the NKU named after Adm. Makarov. The analysis was carried out in view of the situation in the country related to the war.

Key words: antiquity, heritage, revival, art, culture, society.